

Regelbunden tillsyn i Rödsta skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–3

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Sollefteå kommun och besökt Rödsta skola den 7 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 27 april 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Rödsta skola, dels den information som samlats in under besöket. I Rödsta skola intervjuades rektorn, lärare, och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Rödsta skola

Skolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	13
Grundskola	46

Källa: Rödsta skola

Rödsta skola ligger i centrala Sollefteå. Skolan byggdes om år 2002 och har lokaler som inrymmer bland annat ett bibliotek. Elever och personal har nära till skogsområden vilket även används i undervisningen. Skolbarnsomsorg och förskola är integrerade i skolans lokaler. Dessa verksamheter beskrivs i särskilda verksamhetsrapporter.

Skolan leds av en rektor som tillträtt sin tjänst 1 september 2008. Personalen i Rödsta skola är organiserad i ett arbetslag. Eleverna i skolan fortsätter sin utbildning i Nipansskolan i årskurs fyra.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

Det finns inga resultat eller sammanställningar av elevernas kunskapsresultat som Skolinspektionen kunnat ta del av. Skolinspektionen har med bakgrund av detta svårt att bedöma elevernas kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt läroplanen ska lärarna i alla ämnen utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. En viktig förutsättning i arbetet med att höja elevernas måluppfyllelse är att skolan sammanställer information om kunskapsresultat. Detta ska ske såväl på individ-, ämnes- och gruppnivå som för skolan som helhet.

Vid Rödsta skola finns knapphändiga uppgifter och sammanställningar över elevernas kunskapsutveckling. Inga resultat redovisas över tid.

Eleverna vid Rödsta skola börjar i årskurs fyra på Nipan skola. Det finns dock inte någon systematisk samverkan mellan skolorna vad gäller de kunskapsmål

som eleverna ska uppnå enligt kursplanerna. Sammanställningar och analyser av elevernas successiva kunskapsutveckling och progression i de olika ämnena är avgörande för att på ett adekvat sätt kunna samverka med Nipanskolan kring kunskapsmålen.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver förbättra sitt arbete med att följa upp och redovisa elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplan och kursplaner. Planen ska vara framåtsyftande, tydlig kopplad mot mål i läroplan och kursplaner samt beskriva vilka insatser skolan ska göra.

Vid Rödsta skola upprättas individuella utvecklingsplaner men de beskriver inte på ett tydligt sätt vilka insatser skolan ska vidta för att eleven ska nå målen. De individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av utgör i vissa avseenden närmast ett underlag inför utvecklingssamtalen snarare än en individuell utvecklingsplan.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla de individuella utvecklingsplanerna så att de överensstämmer med kraven. I de utvecklingsplaner som utarbetas under höstterminen 2008 och framåt ska läraren även ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Skollagen anger att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattning och utformning ska anpassas efter ålder och mognad. Läroplanen anger även att det är viktigt att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer vilket är en förutsättning för att eleverna ska kunna ha inflytande över det egna lärandet.

Vid elevintervju framkommer att eleverna har god kännedom om vilka ämnen de har. Däremot har eleverna inte en lika tydlig bild av målen för utbildningen vilket försvårar elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet. Personalen uppger även att undervisningen genomförs på sådant sätt att elevernas möjlighet till inflytande är begränsad.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla sina arbetsformer så att eleverna ges en ökad reell möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet. Elevernas behöver även få en ökad kunskap om målen för utbildningen.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Vid intervju med personalen och vid den verksamhetsbedömning som personalen har gjort av den egna verksamheten framkommer att det trots höga ambitioner hos personalen finns svårigheter att anpassa undervisningen till varje elevs behov. Skolinspektionen bedömer att det är viktigt att rektorn och lärarna analyserar och åtgärdar orsakerna till svårigheterna så att undervisningen anpassas till varje elev (se även bedömningspunkt 1.5.2).

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Vid inspektionen uppger personalen att det finns elever som inte får eller riskerar att inte få det särskilda stöd som de behöver. En förklaringsgrund för detta är enligt personalen att det finns små resurser för specialpedagogiskt stöd till eleverna. Personalen säger att orsaken till de små resurserna för specialpedagogiskt stöd är att eleverna idag i större utsträckning än tidigare är organiserade i åldershomogena grupper. Personalen ser flera fördelar med att eleverna är organiserade i åldershomogena klasser, men att det även finns nackdelar. De personalresurser som krävs för undervisning i åldershomogena klasser har enligt personalen inneburit att det totalt sett finns mindre resurser för specialpedagogisk kompetens. Inspektörerna vill betona att oavsett organisationsform har eleverna rätt att få de särskilda stöd de behöver. Skolinspektionen bedömer att det är viktigt att rektorn tillsammans med personalen analyserar problemet och vidtar åtgärder som gör att elever som har svårigheter i skolan får det stöd de behöver.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vid Rödsta skola utarbetas åtgärdsprogram. Inspektionen visar dock att åtgärdsprogrammets kvalitet behöver förbättras. De mål som anges i åtgärdsprogrammen behöver bli tydligare så att de blir lättare att utvärdera. Det framgår inte heller alltid på ett tydligt sätt vilka insatser skolan ska göra. Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver utveckla åtgärdsprogrammen så de uppfyller kraven.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer ska se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Rödsta skola har upprättat en likabehandlingsplan. Planen utgår däremot inte utifrån en aktuell kartläggning och analys av verksamhetens behov. Planen som inspektörerna tagit del av är inte heller uppdaterad.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste upprätta en likabehandlingsplan som överensstämmer med kraven.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och om eleven önskar få sådan undervisning. Enligt läroplanen ska elever och vårdnadshavare informeras om sina rättigheter och skyldigheter.

Vid Rödsta skola ges ingen information till eleverna om möjligheten att få modersmålsundervisning.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra informationen till vårdnadshavare och elever om möjligheten att få modersmålsundervisning.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk om det behövs anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Enligt läroplanen ska elever och vårdnadshavare informeras om sina rättigheter och skyldigheter.
Vid Rödsta skola informeras inte elever och vårdnadshavare om möjligheten att få undervisning i svenska som andraspråk vilket i sin tur leder till att behoven av att anordna svenska som andraspråk inte utreds.
Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra informationen till vårdnadshavare och elever om möjligheten att undervisning i svenska som andra språk.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med verksamheten och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
För ledningen av utbildningen i skolorna ska det finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn för skolan har vid inspektionstillfället precis tillträtt sin tjänst och har därför inte hunnit bli förtrogen med verksamheten. Skolinspektionen bedömer att det är viktigt att rektorn fortsätter sitt arbete med att sätta sig in i skolans verksamhet så att utbildningen utvecklas i rätt riktning mot de nationella målen.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas. För att leda verksamheten i en mål- och resultatstyrd skola krävs en tydlig ansvarsfördelning, synliga beslutsvägar och en effektiv uppföljning av de resultat som uppnåtts. Den dokumentation som inspektörerna tagit del av (se även bedömningspunkt 3.4.2) och de samtal som inspektörerna haft med skolans personal visar att skolans olika resultat används endast i begränsad omfattning för att systematiskt utveckla skolans verksamhet. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete behöver utvecklas så att resultaten blir en naturlig grund för utvärdering av verksamheten.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Varje skola ska upprätta en kvalitetsredovisning som ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder respektive skolan att vidta för ökad måluppfyllelse. Vid Rödsta skola har en kvalitetsredovisning upprättats. Kvalitetsredovisningen har däremot brister eftersom den till stor del saknar analyser och ställningstaganden om hur verksamheten förhåller sig till uppsatta mål. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen vid Rödsta skola behöver förbättras så att den motsvarar kraven.

2009-01-27 Umeå

Håkan Sandström

Sten Svanholm